

Enescu în lume

Corina BURA

La fine de an, când este timpul potrivit unor bilanțuri și când instituțiile culturale își adaptează programul tradiționalelor evenimente, îndreptăm un gând spre ceea ce institutele culturale au realizat în promovarea fenomenului artistic reprezentativ, fiecare acolo pe unde se vor fi găsit. Semnalăm astfel apariția unui interesant CD închinat personalității lui George Enescu sub egida ICR New York realizat de artiști de origine română într-o excelentă colaborare cu omologii lor americani. Astfel, au fost înregistrate magistrala *Simfonie de Cameră pentru 12 instrumente op. 33* în interpretarea unui ansamblu american alcătuit din instrumentiști de elită, condus de dirijorul și pianistul Ian Hobson și *Cvartetul cu pian nr. 2 op.30* în tălmăcirea lui Sherban Lupu, Csaba Erdélyi, Mirel Iancovici și același Ian Hobson. Alcătuirea acestui CD s-a centrat pe un lot extras din seria finală a creației enesciene, și, fiindcă alcătuirea unei suite sonore nu ar fi completă fără o lucrare solistică, a fost alăturată o variantă orchestrală/ată a suitei *Impresii din copilărie op.28* în viziunea compozitorului Theodor Grigoriu. După modelul enescian această lucrare a fost aranjată pentru o mică orchestră de soliști, o primă audiție având deja loc într-un concert al stagiunii Radio din anul precedent. În timp s-au mai operat modificări, iar „noul” opus a primit alura unui mic concert modern, eventual asimilabil unui poem, de o neobișnuită expresivitate, măiestria orchestrației încercând să suplinească aura coloristică pe care pianul o dă versiunii inițiale. Momentul a fost consemnat în American Record Guide care afirma că „orchestra adaugă originalului un plus de mister unei atmosfere deja încărcate cu parfum amețitor”. Partitura solistică a fost interpretată în același spirit profund cu care Sherban Lupu a abordat întreaga creație enesciană scrisă pentru vioară, act care i-a marcat îndelungata sa carieră concertistică și muzicologică (să menționăm doar contribuția decisivă la îngrijirea și editarea celor 6 volume de scrieri enesciene apărute tot în colaborare cu ICR și înregistrarea unui mare număr de lucrări inedite aparținând Orfeului Moldav).

Tot în acest an ICR a organizat un mare turneu – 15 recitaluri în cele mai renumite săli din centrele reprezentative ale culturii europene (Rudolfinum, Salle Cortot, Concertgebouw, Auditorio Nacional etc.) și americane (Kennedy Center și Carnegie Hall) – în care a evoluat un cuplu mai tânăr, Remus Azoitei și Eduard Stan, care deja a înregistrat și el 2 CD-uri la o casă de discuri germană, cuprinzând integrala vioară/pian a corpusului enescian, adăugându-se astfel discografiei produse de Gidon Kremer, Sherban Lupu, Anna Solomon sau Adelina Oprean. Strategia includerii *Sonatei „Torso”* și celei „în caracter popular românesc” alături de alte două opusuri majore ale literaturii camerale violonistice întrupate de *Sonatele op.100* (La) și *op. 108* (re) de Johannes Brahms nu a făcut doar aluzie la relația directă pe care cele două genii au avut-o, dar a pus creația enesciană într-un context în care se relevă adevărata sa valoare. Despre natura sensibilă a violonistului Remus Azoitei s-a scris în repetate rânduri având în vedere că a devenit o prezență constantă pe podiumul românesc. Violonistica lui s-a desăvârșit la Julliard și datorită talentului său, se încadrează în clasa artiștilor extrem de creativi și rafinați. La Atheneu, Azoitei s-a dovedit a fi un atent observator al stilului enescian pe care îl redă cu un deosebit instinct. Sonoritățile mătăsoase și eterate evocă un univers pierdut în timp, pe care Enescu încearcă să-l aducă în zona palpabilului prin inimaginabile culori care se destramă ca

„nori lungi pe șesuri”. Momentele unice, în care publicul părea că-și suspendase respirația, s-au regăsit și în sonatele de Brahms, unde frazele s-au înlănțuit cu evidente mișcări interioare în pofida dramatismului mai pronunțat și a tensiunilor ritmice care i-au consacrat scriitura. Evident că Remus Azoitei a făcut un transfer de stil, plasându-se în zona liricului și a culorii. Desigur, reușita deplină a acestui eveniment nu ar fi fost posibilă fără îndelunga colaborare cu pianistul Eduard Stan, stăpân deplin al claviaturii, într-o perfectă consonanță cu estetica interpretativă a partenerului său. Bisurile au fost alese în conformitate cu tematica programului: *Balada* de Enescu și *Dans ungar* de Brahms.

În peisajul colorat al toamnei, la minunata sală de concerte a Castelului Peleş din Sinaia a avut loc un superb recital susținut de către unul dintre renumiții violonceliști europeni, Miklos Perenyi (n. 1948) care a cuprins trei dintre lucrările pentru violoncel solo de Johann Sebastian Bach, considerate ca fiind „vechiul – dar eternul, spunem noi -

testament” al literaturii violoncelistice : *Suitele nr. 2 în re minor BWV 1008, nr. 4 în Mi bemol major BWV 1010 și nr. 6 în Re major BWV 1012.*

Pentru orice artist evoluția pe scenă timp de o oră și jumătate în tălmăcirea monumentalelor alcătuirii bachiene reprezintă un adevărat maraton. Măiestria interpretativă a artistului își unea sonoritățile peste timp, în aceeași ambianță care cu decenii în urmă absorbea sunetele magice ale vioarei lui Enescu în *Sonatele și Partitele pentru vioară solo* ale marelui Cantor de la Thomaskirche. Recitalul s-a desfășurat într-un crescendo continuu, iar o sensibilă interlocuție de la MKI a remarcat : „era răcoare în castel, dar nu senzația fizică, ci vibrația sunetelor grave ale instrumentului ne-a cutremurat, ne-a readus periodic pe pământ din lumea creată prin linia melodică ondulată care cobora și urca la infinit, fluent, fără greș sau ezitare. Muzica pur și simplu izvora din artist, fiecare sunet fiind definitoriu ordonat, interpretarea sa de o spontaneitate perfectă, pătrunsă de o bucurie simplă, născând o muzicalitate angelică”.

Premiu de compoziție

Liana Alexandra a obținut în 2009 un premiu de compoziție la Festivalul Internațional de Film de artă cibernetică (Visual Music), la cel mai abstract festival din lume, în domeniu, intitulat *Punto y Raya* (desfășurat în perioada 24-30 noiembrie 2009). Au fost selecționate 76 de filme din toată lumea, festivalul fiind o coproducție spaniolo-americană, cu președinte al juriului Larry Cuba din SUA. Compozitoarea a participat la această prestigioasă și originală manifestare, care poartă sigla atomului fizicianului Niels Bohr. O excelentă îmbinare de creație științifică și creație artistică. (L. Alexandra)